

Protokół

z kontroli problemowej przeprowadzonej w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Bodzentynie

I. Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli:

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bodzentynie jest gminną jednostką organizacyjną i budżetową utworzoną do realizowania zadań własnych i zadań zleconych gminy z zakresu pomocy społecznej. Swoim obszarem działania obejmuje Miasto i gminę, w których zamieszkuje 11 797 osób.

Burmistrzem Miasta i Gminy jest Pan Stanisław Marek Krak.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bodzentynie został powołany na mocy Uchwały Nr X/34/90 Gminnej Rady Narodowej w Bodzentynie z dnia 20 marca 1990 roku w sprawie utworzenia jednostki budżetowej pod nazwą Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

Ośrodek posiada własny REGON 664-15-27-069 i NIP 664-15-27-069.

Kierownikiem Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bodzentynie jest Pani Beata Dulęba.

Ośrodek działa w oparciu o:

Statut stanowiący załącznik do Uchwały Nr IV/18/2010 Rady Miejskiej w Bodzentynie z dnia 29 kwietnia 2010 roku w sprawie uchwalenia statutu Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bodzentynie.

Uchwałę Nr II/19/2011 Rady Miejskiej w Bodzentynie z dnia 24 lutego 2011 r. w sprawie zmian w Statucie Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bodzentynie.

Regulamin organizacyjny Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bodzentynie wprowadzony Zarządzeniem Nr 7/2011 Kierownika Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej z dnia 15 grudnia 2011 r. W § 5 pkt 9 widnieje zapis mówiący o tym, że pod nieobecność Kierownika Ośrodka, decyzje, do których został upoważniony kierownik, wydaje Burmistrz. Jest to niezgodne z art. 110 ust. 8, wedle którego Kierownik Ośrodka winien wystąpić z wnioskiem do Burmistrza o upoważnienie dla innej osoby do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy (zał. Nr 1 – Regulamin organizacyjny).

Uchwałę Nr V/27/2008 Rady Miejskiej w Bodzentynie z dnia 30 czerwca 2008 r. w sprawie: szczegółowych zasad przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze, warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat oraz trybu ich pobierania.

Zarządzenia Nr 72/2006 Burmistrza Miasta i Gminy Bodzentyn z dnia 14 grudnia 2006 roku w sprawie powołania Kierownika MGOPS w Bodzentynie.

Upoważnienia Nr 4/2006 Burmistrza Miasta i Gminy Bodzentyn z dnia z dnia 14 grudnia 2006 roku dla Kierownika MGOPS do prowadzenia postępowania i wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy.

Pełnomocnictwa Burmistrza Miasta i Gminy w Bodzentynie dla Kierownika MGOPS do dokonywania czynności prawnych związanych z prowadzeniem MGOPS w Bodzentynie w granicach zwykłego zarządu z dnia 14 grudnia 2006 roku.

Upoważnienia Nr 4/2012 Burmistrza Miasta i Gminy Bodzentyn z dnia 13. 02. 2012 r. do prowadzenia postępowań w sprawach z zakresu wspierania rodziny oraz wydawania w tych sprawach decyzji.

Upoważnienia Nr 18/2011 Burmistrza Miasta i Gminy dla Kierownika MGOPS do prowadzenia w roku 2012 postępowania w sprawach z zakresu organizacji prac społecznie użytecznych z dnia 30 grudnia 2011 roku.

II. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe inspektorów oraz numer i data upoważnienia do przeprowadzenia kontroli:

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach :

1. Renata Gwóźdź – starszy specjalista w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego na podstawie upoważnienia do kontroli nr 188/2012 z dnia 7 marca 2012 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Renatę Segiecińską,
2. Barbara Smolanko - koordynator kontroli – inspektor w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego na podstawie upoważnienia do kontroli nr 189/2012 z dnia 7 marca 2012 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Renatę Segiecińską;

Kontrola została wpisana do *Książki kontroli Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bodzentynie* pod pozycją Nr 6.

III. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:

Kontrolę przeprowadzono w dniach 08 – 09 marca 2012 roku.

IV. Określenie przedmiotu kontroli i okresu objętego kontrolą:

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r., Nr 175, poz. 1362 ze zmianami) oraz przepisy rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r. Nr 61, poz. 543).

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2011 r. do dnia kontroli.

Przedmiotem kontroli była:

1. *Funkcjonowanie ośrodka w zakresie zatrudnienia i organizacji pracy.*
2. *Ocena realizacji zadań własnych gminy dofinansowywanych z budżetu państwa.*
3. *Jakość usług opiekuńczych na terenie gminy ze szczególnym uwzględnieniem usług świadczonych na rzecz osób niepełnosprawnych, przewlekle chorych lub osób w podeszłym wieku.*
4. *Kontrola jakości pracy socjalnej poprzez analizę indywidualnych przypadków ze szczególnym uwzględnieniem wykorzystania instrumentów pracy socjalnej - kontraktu socjalnego oraz wdrażania ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.*

V. Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków:

Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bodzentynie mieści się w budynku Urzędu Miasta i Gminy przy ulicy Suchedniowskiej 3, 26-010 Bodzentyn tel. 41 311 55 11, fax 41 311 51 16. W wyniku przeprowadzonej wizytacji ustalono, że Ośrodek zajmuje cztery pomieszczenia. Pokoje wyposażone są w sprzęt umożliwiający wykonywanie pracy biurowej, jednak warunki lokalowe nie dają klientom możliwości swobodnego przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność.

Teren gminy został podzielony na 4 rejony opiekuńcze proporcjonalnie do liczby mieszkańców.

Głównymi problemami występującymi w środowisku, wymagającymi interwencji OPS jest ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała choroba oraz potrzeba ochrony macierzyństwa.

Wyplata świadczeń z pomocy społecznej realizowana jest w kasie Urzędu Miasta i Gminy w Bodzentynie (świadczenia ze środków własnych), w Banku Spółdzielczym w Bodzentynie lub przelewem na konta indywidualne klientów.

Ad. 1 Funkcjonowanie ośrodka w zakresie zatrudnienia i organizacji pracy.

W Miejsko – Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Bodzentynie zatrudnionych jest 9 pracowników: kierownik, główny księgowy, 2 specjalistów pracy socjalnej, 2 pracowników socjalnych, aspirant pracy socjalnej oraz dwóch pracowników zajmujących się świadczeniami rodzinnymi i funduszem alimentacyjnym.

Przedmiotem kontroli była kadra zatrudniona w obszarze pomocy społecznej.

W toku przeprowadzonej kontroli ustalono, iż Kierownik Ośrodka posiada odpowiednie kwalifikacje wymagane na zajmowanym stanowisku, zgodne z wymogami ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. Z 2009 r., Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.). Pracownicy socjalni, zatrudnieni w kontrolowanej jednostce posiadają również właściwe kwalifikacje do wykonywania tego zawodu. W MGOPS w Bodzentynie zatrudniony jest aspirant pracy socjalnej. Z oświadczenia Kierownika jednostki wynika, iż pracownik ten po uzyskaniu uprawnień do wykonywania zawodu pracownika socjalnego zostanie zatrudniony na takim stanowisku, co nastąpi w miesiącu kwietniu br. (Zał. nr 2 – Oświadczenie Kierownika i wykaz zatrudnionych pracowników). Pracownicy socjalni zatrudnieni w Ośrodku posiadają legitymacje służbowe wydane według wzoru określonego rozporządzeniem Ministra Polityki Społecznej z dnia 19 kwietnia 2005 roku w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U. Nr 77, poz. 672). Do obowiązków pracowników socjalnych należy: przyjmowanie zgłoszeń klientów o udzielenie pomocy społecznej, rozpoznanie i diagnoza potrzeb socjalnych mieszkańców, przeprowadzanie wywiadów środowiskowych i kompletowanie niezbędnej dokumentacji do przyznawania świadczeń, wnioskowanie o udzielenie pomocy, prowadzenie akt osobowych klientów.

W trakcie przeprowadzonej kontroli w celu zbadania stanu zatrudnienia pracowników socjalnych wykorzystano następujący miernik:

- miernik: liczba mieszkańców gminy

liczba zatrudnionych pracowników socjalnych w OPS = $11\ 797 / 4 = 2\ 950$

Z powyższego wynika, iż stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli nie jest zgodny z art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.), na jednego pracownika socjalnego przypada 2 950 mieszkańców.

Ad. 2 Ocena realizacji zadań własnych gminy dofinansowanych z budżetu państwa

Zasiłki stałe.

Zgodnie z danymi zawartymi w sprawozdaniu Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej oraz informacjami przekazanymi przez Kierownika Ośrodka (Załącznik nr 3 – tabela pt. „Kontrola problemowa”) wynika, iż w 2011 roku pomoc w formie zasiłku stałego przyznano dla **78 osób**, w tym dla **51 osób** samotnych. Za **62 osoby** Ośrodek opłacał składkę zdrowotną. Łączna kwota wypłaconych zasiłków stałych w 2011 roku to 243 009 zł. W 2012 roku do dnia kontroli zasiłki stałe wypłacono dla **68 osób**, za **58 osób** opłacono składkę zdrowotną. Kontrolą poddano losowo wybrane teczki z dokumentacją stałych zasiłkobiorców, na podstawie której wydano decyzje administracyjne nr:

MGOPS-PS.8210.8.2010.Rs; MGOPS-PS.8210.71.2011.Rs; MGOPS-PS.8210.34.2011.Rs; MGOPS.8122Rs/69/2010; MGOPS.8210.69.Rs.2012; MGOPS-PS.8210.48.2011.Rs; MGOPS.8122Rs/59/2010; MGOPS.8210.77Rs.2011; MGOPS-PS.8210.65.2011.Rs; MGOPS.8122Rs/40-k/2008.

Dokumentacja prowadzona jest w teczkach osobowych opatrzonych imieniem i nazwiskiem oraz adresem klienta. Skontrolowana dokumentacja zawiera dokumenty potwierdzające opisaną w wywiadach sytuację rodzinną, zawodową, zdrowotną i materialną klienta oraz osób pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym. Dokumenty potwierdzane są „za zgodność z oryginałem”, zawierają datę wpływu do ośrodka. W decyzjach informowano stronę, że „za osoby pobierające zasiłek stały organ orzekający odprowadza składkę na ubezpieczenie zdrowotne. Osoba podlegająca obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego uzyskuje prawo do świadczeń zdrowotnych”. W kilku przypadkach decyzji z 2011 i 2012 roku odnotowano nieaktualny publikator (Dz. U. z 2008, Nr 115, poz. 728) ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r., Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.). W podstawie prawnej decyzji brak było również upoważnienia Kierownika do wydawania decyzji administracyjnych z zakresu pomocy społecznej

Decyzje o przyznaniu pomocy dostarczane były klientom do miejsca zamieszkania przez gońca.

Ośrodek opłacał składki na ubezpieczenie zdrowotne zgodnie z art.17 ust.1 pkt 20 ustawy o pomocy społecznej oraz art. 66 ust.1 pkt 26 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

W stosunku do trybu i zasadności przyznanych świadczeń nie wniesiono zastrzeżeń.

Zasiłki okresowe.

Zgodnie z danymi zawartymi w sprawozdaniu MPiPS oraz informacjami przekazanymi przez Kierownika MGOPS wynika, iż w roku 2011 pomocą okresową objęto 180 osób. Kwoty świadczeń pokryte zostały z dotacji celowej w wysokości 231 229 zł. Głównym powodem przyznania tej formy wsparcia było bezrobocie – 137. Wysokość zasiłków zgodna z art. 38 ustawy o pomocy społecznej. W 2012 roku do dnia kontroli z wymienionej formy wsparcia skorzystało 106 osób, wypłacono 175 świadczeń.

Kontroli poddano losowo wybraną dokumentację osób objętych pomocą okresową, na mocy której wydano decyzje administracyjne o numerach: MGOPS-PS.8211.312.2011;8121Ro/17/2011; MGOPS.8211.Ro.118.2011;MGOPS.8211.Ro.288.2011; MGOPS.8211.640.Ro.2011; MGOPS.8211.90.Ro.2012; MGOPS.8211.Ro.187.2011; MGOPS.8210.Ro.266.2011; MGOPS-PS.8211.251.2011.Ro; MGOPS.8211.59.Ro.2012; MGOPS-PS.8211.127.2011; MGOPS.8211.648.Ro.2011; MGOPS.8211.8.Ro.2012; MGOPS.8211.68.Ro.2012

Ze skontrolowanych akt wynika, że na każdy wniosek o pomoc pracownicy socjalni sporządzali wywiad lub jego aktualizację (każdy wniosek posiadał datę wpływu). W aktach ponadto znajdują się aktualne dochody z zakładów pracy, odcinki emerytur i rent, zaświadczenia z powiatowych urzędów pracy, zaświadczenia z Urzędu Miasta i Gminy o powierzchni gospodarstwa rolnego oraz zaświadczenia o wysokości świadczeń rodzinnych. Pomoc przyznawano w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej i kodeksu postępowania administracyjnego W podstawie prawnej wydanych decyzji administracyjnych odnotowano brak przywołania upoważnienia Kierownika MGOPS do wydawania decyzji w zakresie pomocy społecznej. Informowano stronę o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji. Do zasadności udzielanej pomocy nie wnosi się uwag.

Wieloletni program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Zgodnie z danymi wynikającymi ze sprawozdania z realizacji programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” za 2011 roku oraz informacjami udzielonymi przez Kierownika Ośrodka wynika, iż w ubiegłym roku pomocą w tym zakresie objęto ogółem **692**

osoby. Całkowity koszt Programu wyniósł **153 947 zł**, w tym dotacja 114 433 zł i środki własne 39 514 zł. Pomoc w formie posiłków otrzymało ogółem 383 osoby, w tym 66 dzieci do 7 roku życia i 320 uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej. W 2011 roku Ośrodek objął pomocą w formie zasiłku celowego **382 osoby** ze 159 rodzin. Koszt zasiłków celowych wyniósł **75 889 zł**. Z informacji sporządzonej przez Kierownika Ośrodka wynika, iż w 2012 roku dożywianiem w placówkach oświatowych na terenie Miasta i Gminy Bodzentyn objętych jest 263 dzieci oraz 23 dzieci w szkołach znajdujących się poza terenem gminy. Koszt dożywiania na terenie gminy kształtuje się od 0,80 zł (bułka słodka) do 4 zł za całodzienne wyżywienie dzieci w przedszkolu. W bieżącym roku do dnia kontroli jednostka udzieliła 27 zasiłków celowych.

W trakcie kontroli odnotowano, iż w pięciu szkołach na terenie Gminy Bodzentyn (w miejscowościach Leśna, Śniadka, Wola Szczygiełkowa, Psary i Wzdół Rządowy) dożywianie prowadzone jest w postaci słodkiej bułki. Z oświadczenia Kierownika MGOPS wynika, iż taki stan rzeczy ma miejsce z uwagi na brak zaplecza kuchennego, dostosowanego do wymogów Sanepidu. Z treści oświadczenia wynika również, że od września 2010 w Zespole Szkół we Wzdole Rządowym nie są wydawane gorące posiłki, ze względu na trwający tam generalny remont obejmujący również kuchnię i stołówkę. Ponadto od września 2012 roku planowane jest przekształcenie Szkół podstawowych w Śniadce, Leśnej, Psarach i Woli Szczygiełkowej w Filie Szkoły Podstawowej w Bodzentynie i wówczas dzieci z wymienionych szkół będą mogły korzystać z gorącego posiłku w tej placówce. (Zał. Nr 4 - oświadczenie Kierownika).

Z punktu 26 tabeli sporządzonej przez Kierownika, będącej załącznikiem nr 3 do protokołu wynika, iż w okresach wolnych od nauki dożywianie nie jest prowadzone ze względu na nie wyrażenie przez poszczególne szkoły chęci organizowania posiłków, tzn. udostępniania budynku i zatrudniania pracowników kuchni. W okresach wolnych od nauki dzieci nie mają również zapewnionego transportu do szkół.

Pomoc w formie dożywiania udzielana była na wniosek rodziców dziecka.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej **pomocy w formie zasiłków celowych** w ramach realizacji wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, na podstawie których wydano decyzje administracyjne nr:

MGOPS.8223.178.Rc.2011; MGOPS.8212.133.Rc.2011; MGOPS-PS.8212.225.2011Rcpos; MGOPS-Ps.8212.115.2011.Rc; MGOPSPS.8211.166.2011.Rc; MGOPS.8212.26.Rc.2012; 8121Rc/7/2011; MGOPS.8212.12.Rc.2012; MGOPS-PS.8212.117.2011.Rc.

oraz losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej **pomocy w formie posiłku**, na podstawie których wydano decyzje administracyjne o numerach:

MGOPS.8223.91.2011.doż; MGOPS.8223.117.2011.doż; MGOPS-PS.8223.115.2011.doż;
MGOPS-PS.8223.167.2011.doż; MGOPS-PS.8223.21.2011.doż; MGOPS-
PS.8223.137.2011.doż;MGOPS-PS.8223.55.2011.doż; MGOPS-PS.8223.13.2011.doż;
MGOPS-PS.8223148.2011.doż; MGOPS-PS.8223.40.2011.doż.

W aktach stanowiących podstawę do przyznania pomocy znajduje się kompletna dokumentacja - aktualizacje wywiadów oraz pozostałe załączniki określające sytuację materialno-bytową osób i rodzin ubiegających się o pomoc. W podstawie prawnej wydawanych decyzji odnotowano brak upoważnienia Kierownika do wydawania decyzji w zakresie pomocy społecznej, w niektórych decyzjach widniał nieaktualny publikator ustawy o pomocy społecznej (Dz. U. z 2008 r., Nr 115, poz. 728 z późn. zm.). Decyzjom wydawanym na zasiłki celowe i posiłek nadawano rygor natychmiastowej wykonalności, jednak w podstawie prawnej tych dokumentów nie przywoływano art. 108 Kodeksu postępowania administracyjnego z dnia 14 czerwca 1960 roku (Dz. U. z 2000 r., Nr 98, poz. 1071 z późn. zm).

Do zasadności przyznanej pomocy nie wniesiono zastrzeżeń.

4. Jakość usług opiekuńczych na terenie gminy ze szczególnym uwzględnieniem usług świadczonych na rzecz osób niepełnosprawnych, przewlekle chorych lub osób w podeszłym wieku.

Usługi opiekuńcze zarówno w 2011 roku jak i 2012 roku świadczone są przez osiem opiekunek domowych, zatrudnianych w ramach prac społecznie – użytecznych. Usługi opiekuńcze świadczone były dla 8 osób w 2011 roku, w roku 2012 tą formą wsparcia objęto również 8 osób.

Zasady przyznawania czy odpłatność za usługi reguluje Uchwała Nr V/27/2008 Rady Miejskiej w Bodzentynie w sprawie szczegółowych zasad przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze, warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat oraz trybu ich pobierania z dnia 30 czerwca 2008 roku oraz Porozumienie Nr 5 zawarte w dniu 7 lipca 2012 roku pomiędzy Starostą Kieleckim a Urzędem Miasta i Gminy w Bodzentynie. Zgodnie z wymienioną Uchwałą cena 1 godziny usług opiekuńczych wynosi 11 zł, zgodnie z Porozumieniem z 2012 roku 7,30.

W trakcie kontroli sprawdzono losowo wybrane akta świadczeniobiorców, na podstawie których wydano decyzje administracyjne o następujących numerach:

MGOPS-PS.8225.6.2012.PSU; MGOPS.8225.8.2011p.s.u.; MGOPS.8225.8.2012p.s.u.;
MGOPS-PS.8225.4.2012p.s.u.; MGOPS-PS.8225.2.2012.UO; MGOPS-PS.8225.1.2012PSU;

MGOPS-PS.8225.3.2012p.s.u;MGOPS-PS.8225.7.2011p.s.u; MGOPS-PS.8225.10.2011.UO; MGOPS-PS.8225.7.2012.UO.

W aktach świadczeniobiorców znajdują się wszystkie niezbędne dokumenty do udzielania pomocy w formie usług opiekuńczych, m.in.: wnioski o pomoc, wywiady środowiskowe, dokumenty potwierdzające uzyskiwane dochody, orzeczenia o niepełnosprawności. Odnotowano, iż pomoc w formie usług przyznawana jest na podstawie wyżej wymienionej Uchwały z 2008 roku, w niektórych przypadkach w uzasadnieniu decyzji czy w punkcie dotyczącym zwolnienia z odpłatności przywoływano nieaktualną już Uchwałę z 2005 roku. Do trybu i zasadności udzielonej pomocy nie wnosi się zastrzeżeń.

Tylko w miesiącu maju 2011 roku Ośrodek realizował zadanie związane ze świadczeniem specjalistycznych usług opiekuńczych (art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej) dla osób z zaburzeniami psychicznymi w ramach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej. W myśl art. 50 ust.4 ustawy o pomocy społecznej specjalistyczne usługi opiekuńcze są to usługi dostosowane do poszczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym. Rodzaje specjalistycznych usług opiekuńczych, kwalifikacje osób świadczących te usługi oraz warunki i tryb ustalania i pobierania opłat za specjalistyczne usługi świadczone osobom z zaburzeniami psychicznymi, jak również warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia z tych opłat, ze względu na szczególne potrzeby osób korzystających z usług, reguluje rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 roku w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. z 2005 roku Nr 189,poz. 1598).

Kontrolowana jednostka specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczyła jak już wspomniano w miesiącu maju 2011 roku u 1 dziecka z autyzmem w wymiarze 10 godzin tygodniowo. Sprawdzono akta, na podstawie których została wydana decyzja administracyjna nr: MGOPS-PS.8225.1.2011. W decyzji tej przywołano nieaktualny publikator ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2004 r., Nr 64, poz. 593). W roku 2012 do dnia kontroli nie świadczonego tego rodzaju usług.

Osoby wymagające opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, którym nie można było zapewnić niezbędnej pomocy usługowej i opiekuńczej w miejscu zamieszkania, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej skierował do domów pomocy społecznej. Obecnie w domach pomocy społecznej przebywa 6 osób. W 2001 roku kontrolowana jednostka na pokrycie kosztów pobytu swoich podopiecznych w DPS wydatkowała kwotę **138 124 zł**.

Ad. 4. Kontrola jakości pracy socjalnej poprzez analizę indywidualnych przypadków ze szczególnym uwzględnieniem wykorzystania instrumentów pracy socjalnej - kontraktu socjalnego oraz wdrażania ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Praca socjalna (art. 45 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej) jest świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Wymogi jej prowadzenia określa art. 6 pkt 12 cyt. wyżej ustawy, gdzie określono ją jako działalność zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie przez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

W kontrolowanej jednostce praca socjalna podejmowana jest praktycznie podczas każdego bezpośredniego kontaktu pracowników socjalnych z podopiecznymi, zarówno w środowisku domowym, jak i w siedzibie Ośrodka. Główną metodą pracy socjalnej wykorzystywaną przez pracowników socjalnych Ośrodka jest metoda indywidualnego przypadku. Pracownicy socjalni w MGOPS m. in. udzielają klientom wsparcia, wskazówek, informacji i poradnictwa w sprawach uzależnień, przemocy, leczenia, załatwiania spraw urzędowych, pomagają w redagowaniu pism urzędowych, dokonują diagnozy środowiska, aktywizują podopiecznych, kierują do organizacji i placówek świadczących pomoc specjalistyczną, tworzą z podopiecznymi plany pomocy pozamaterialnej w celu poprawy ich trudnej sytuacji, umawiają wizyty lekarskie dla klientów. W ramach pracy socjalnej w 2011 roku pracownicy socjalni Ośrodka zawarli z podopiecznymi 32 kontrakty socjalne, z czego 18 w ramach projektu systemowego PO KL, 14 poza projektem. W 2012 roku do dnia kontroli pracownicy socjalni sporządzili 9 kontraktów. Kontrakty dotyczyły przede wszystkim: kierowania klientów do Centrum Integracji Społecznej w Kielcach, zobowiązania klienta do rejestracji w PUP, dostarczenia dokumentów niezbędnych do otrzymania zasiłku rodzinnego, złożenia wniosku do sądu w celu przyznania alimentów na dziecko. Kontrakty sporządzone zostały w sposób prawidłowy, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 listopada 2010 roku w sprawie wzoru kontraktu socjalnego.

W ramach prowadzonej pracy socjalnej Ośrodek współpracuje w szczególności z placówkami oświatowymi, Policją, kuratorami, Miejsko-Gminną Komisją ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Towarzystwem Przyjaciół Bodzentyna, Bankiem Żywności w Ostrowcu Świętokrzyskim w celu przekazywania żywności dla najuboższych (w roku 2011 rozdysponowano 34 tony żywności), Miejsko-Gminnym Centrum Kultury, Powiatowym Urzędem Pracy w Kielcach, służbą zdrowia.

W 2011 roku MGOPS w Bodzentynie kontynuował rozpoczęty w 2008 roku projekt systemowy pod nazwą „Aktywny start = Aktywna Integracja w Gminie Bodzentyn”. W projekcie tym w ubiegłym roku uczestniczyło 18 osób niepracujących, w wieku aktywności zawodowej, obciążone problemami w zakresie funkcjonowania społecznego i psychologicznego, korzystające ze świadczeń pomocy społecznej. Przedsięwzięcie zrealizowane zostało w trzech etapach:

- warsztaty umiejętności psychospołecznych, w ramach których prowadzone były indywidualne konsultacje z psychologiem i doradcą zawodowym oraz grupowe doradztwo zawodowe;

- szkolenia zawodowe: opiekunka osób zależnych, pracownik ochrony, sprzedawca z obsługą kasy fiskalnej, operator koparko-ładowarki, fryzjerstwo, kadry i płace, bukietciarz-florysta, brukarz, mobilny handlowiec, prawo jazdy kat. B, prawo jazdy kat. C. W poszczególnych szkoleniach brało udział od 1 do 5 osób;

- warsztaty szkoleniowe wizażu, autoprezentacji i kreowania własnego wizerunku w miejscu pracy oraz zakup odpowiedniego ubioru na spotkanie rekrutacyjne.

Realizacja Projektu ma na celu w szczególności podwyższenie kwalifikacji zawodowych uczestników, zdobycie nowych umiejętności, zwiększenie wśród beneficjentów szans na zatrudnienie, a także zwiększenie poczucia własnej wartości. Koszt realizacji Projektu w 2011 roku opiewał na kwotę 305 040,85 zł. W 2012 roku prowadzona jest rekrutacja beneficjentów. Ośrodek tą formą aktywizacji od miesiąca maja planuje objąć 13 osób.

Na dzień kontroli Ośrodek nie zatrudniał asystenta rodziny.

Wnioski z przeprowadzonej kontroli:

Pomoc w formie zasiłku stałego, okresowego i celowego przyznano celowo i zasadnie. W aktach znajdują się aktualne zaświadczenia zakładów pracy o wysokości dochodów, odcinki rent i emerytur, potwierdzenia o wielkości gospodarstwa rolnego oraz zaświadczenia o wysokości świadczeń rodzinnych. Kierownik i pracownicy socjalni Ośrodka posiadają odpowiednie kwalifikacje wymagane na zajmowanych stanowiskach. Warunki lokalowe w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej są niezadowalające. Brakuje pomieszczenia na rozmowy z klientami.

Stan zatrudnienia pracowników socjalnych nie jest zgodny z art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz.1362 z późn. zm.).

W regulaminie organizacyjnym jednostki kontrolowanej widnieje zapis mówiący o tym, że pod nieobecność Kierownika Ośrodka, decyzje, do których został upoważniony Kierownik, wydaje Burmistrz, co jest niezgodne z art. 110 ust. 8 ustawy o pomocy

społecznej, wedle którego Kierownik Ośrodka winien wystąpić z wnioskiem do Burmistrza o upoważnienie dla innej osoby do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy.

W niektórych przypadkach wydawanych decyzji administracyjnych odnotowano nieaktualny publikator ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, w podstawie prawnej decyzji brak było również upoważnienia Kierownika MGOPS do wydawania decyzji w zakresie pomocy społecznej. Decyzjom wydanym z Programu dożywiania nadano rygor natychmiastowej wykonalności, w podstawie prawnej tych dokumentów nie przywołano jednak art. 108 Kodeksu postępowania administracyjnego z dnia 14 czerwca 1960 roku (Dz. U. z 2000 r., Nr 98, poz. 1071 z późn. zm), decyzje administracyjne posiadają również nieujednoliconą numerację. Ponadto w niektórych przypadkach decyzji wydawanych na usługi opiekuńcze w uzasadnieniu czy w punkcie dotyczącym zwolnienia z odpłatności przywoływano nieaktualną już Uchwałę Rady Miejskiej z 2005 roku w sprawie szczegółowych zasad przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze, warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat oraz trybu ich pobierania.

Negatywnym jest fakt, iż w pięciu szkołach na terenie Gminy Bodzentyn dożywianie dzieci w szkołach prowadzone jest w postaci bułki słodkiej czy kanapki.

Pozytywnym jest fakt, iż kontrolowana jednostka wykorzystuje kontrakt socjalny poza projektem systemowym PO KL jako instrument pracy socjalnej.

VI. Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o:

- sprawdzoną dokumentację oraz informacje i wyjaśnienia udzielone przez pracowników socjalnych i Kierownika kontrolowanej jednostki.

Treść protokołu i wnioski wynikające z kontroli omówiono z kierownikiem placówki.

VII. Pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz o prawie do odmowy podpisania protokołu:

Kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych. Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora właściwego, do spraw pomocy społecznej wydziału

urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego wobec zastrzeżeń. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów (§ 16 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej Dz. U. nr 61 poz. 543).

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz za poświadczaniem odbioru otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi włącza się do akt kontroli.

Protokół sporządzono 5 kwietnia 2012 r., podpisano 17 kwietnia 2012 r.

Protokół podpisali:

Ze strony kontrolującej:

1. Renata Gwóźdź
2. Barbara Smolanko

Ze strony kontrolowanej:

Beata Dulęba – Kierownik MGOPS